

KOČEVSKI SLOVENEK

Izhaja vsakega 5., 15. in 25. dne v mesecu; če je na tak dan praznik, dan prej. — Pos. štev. 1'50 din.; letna naročnina 30 din., v zamejstvu 60 din. — Poštno-ček. rač. št. 17.785. Oglasi po ceniku. — Izdaja konz. lista, čigar predst. je Karel Škulj, župnik v Dol. vasi pri Ribnici. — Urednik Andrej Struna, Kočevje. — Tiska tiskarna J. Pavliček, Kočevje.

Veličastni dnevi kongresa Kristusa Kralja v Ljubljani

Zastopniki 16 narodov manifestirajo za svetovni mir po Kristusu — Pridiga kardinala legata, veličastna zborovanja, pobožnosti in procesije na Stadionu — Manifestacije 20.000 otrok in 80.000 ljudi

Mednarodni kongres Kristusa Kralja se je pričel v torek dne 25. julija v ljubljanski stolnici s cerkvenim govorom škofa dr. Rožmana in s klicanjem svetega Duha. Nato je bilo v unijski dvorani začetno zborovanje z govorom Luksenburžana dr. Friderika Macka in Salvadora Camere iz Italije. Ljubljanski prevzvišeni g. škof dr. Rožman je med drugim rekel: „Da ena in edina sila, ki more človeštvo rešiti in ga mora, je velesila najmočnejšega kraljestva, kraljestvo Kristusa Kralja. Njeno orožje je — „Ljubezen in Pravica.“ — Že prvi dan kongresa je prišlo mnogo zastopnikov iz naše države, pa tudi od drugod. V sredo in četrtek so bila zopet zborovanja kakor tudi v petek in soboto.

Zmagoslavna pot kardinala-legata do Ljubljane.

V petek 29. julija je prišel v našo državo poljski primas, kardinal Hlond kot odposlanec svetega Očeta, da je vodil kongres Kristusa Kralja. Zastopstvo kongresa in oblasti so mu šle nasproti do meje, v Mariboru so ga pozdravili zastopniki oblasti, g. ban, poveljnik vojske s častno četo, mariborski škof z duhovščino in občinstvo. Pridoben sprejem je doživel tudi v Celju. Mladina je visokemu gostu živahno vzklikala, ga obsipala s cvetjem in mu mahala z rožki.

Veličasten sprejem v Ljubljani.

Zvečer ob 6. uri je dospel s posebnim vlakom in v spremstvu, ki je kardinalu bilo dodeljeno od papeža, v Ljubljano. Glavni sprejem je bil prirejen papeževemu legatu na Marijinem trgu, ki je bil nabito poln ljudstva. Špalir so tvorile verske in druge organizacije. Tu so bili slovenski fantje in dekleta. Po pozdravu na kolodvoru in obhodu častne vojaške čete je na Marijinem trgu pričakoval v imenu jugoslovanskega episkopata papežev delegata zagrebški nadškof dr. Alojzij Štepinac ter ga, spremljan od ostalih škofov, pristrčno pozdravil. Nato se je spreved razvil v stolnico.

Na kongres je prispel beneški patrijarh in kardinal Piazza

nato poleg drugih škofov tudi nadškof in apostolski nuncij na našem dvoru msgr. Hektor Felice.

Veliko pozornost je vzbujal na kongresu škof in apostolski prefekt Damjan Ceng iz Čautunga, iz Kitajske, tudi po rodu Kitajec, ki je priredil pri uršulinkah misijonsko razstavo.

Na kongresu so bili navzoči: 2 kardinala, 4 nadškofje in 17 škofov ter zastopniki redov. Nacionalno važno je bila prisotnost pariškega pomožnega škofa Rogeriga Beaussarda in bolgarskega škofa in apostolskega administratorja v Sofiji msgr. Kirila Kurtova.

Na kongresu sta bili tudi vojvodinja Mecklenburg in kneginja Windischgraetz

Na kongres so prišli zastopniki Kitajcev, Egipčanov, Romunov, Italijanov, Nemcev, Francozov, Poljakov, Čehov, Slovkov, Madjarov, Bulgarov, Srbov, Hrvatov in Slovencev, Litvancev, Luksenburžanov in Švicarjev.

Govorili so vsi tudi v svojem jeziku in tako pokazali veselje sv. cerkve.

Kraljevsko vlado so zastopali štirje ministri ter bili zastopniki senata in skupščine.

Nj. Vel. Kralja je zastopal divizijski general ljubljanski.

Mladinska pobožnost na Stadionu.

20.000 otrok je v soboto zjutraj dne 29. julija na Stadionu molilo in popevalo okrog križa in 15.000 otrok je prejelo sv. obhajilo.

V soboto še celi dan zborovanja, sprejetje resolucije in izročitev iste papeževemu legatu.

Igra o božjem kraljestvu

je bila v soboto zvečer na Stadionu, ki je privabila 50.000 gledalcev in je nastopilo nad 4000 igralcev v nepozabnih prizorih.

O polnoči so bile po vseh ljubljanskih cerkvah polnočnice z uro češčenja, sv. mašo, ki so jih služili razni škofje, ki so na kongresu, s pridigami in z ljudskim petjem. Deset in deset tisočev je zasedlo cerkve, tisoči in tisoči so pristopili k sv. obhajilu.

Dopoldne v nedeljo ob devetih je bila na Stadionu kongresna maša. Sodeč po razprodanih kongresnih knjižicah, se je udeležilo službe božje, ki jo je opravil kardinal-legat Hlond, okrog 70.000 ljudi. Na častni tribuni je sedelo 21 cerkvenih knezov, pet ministrov — zastopniki kraljevske vlade, zastopniki vseh kulturnih ustanov slovenskega naroda.

Popoldne je šel skozi Ljubljano najmočnejši spreved, v katerem so nastopile vse naše katoliške organizacije. Spet so napolnile Stadion in se poklonile papeževemu odposlancu ter sprejele papežev blagoslov in skupno izrekle prisego vdanosti in zvestobe katoliški veri in kat. cerkvi.

Govor papeževlega legata — Nj. Eminence — kardinala Hlonda.

Višek cerkvenih slovesnosti je bil pri dopoldanski službi božji govor papeževlega legata, Njegove Eminence kardinala Hlonda, popoldne pa zaključni govor ljubljanskega vladike dr. Gregorija Rožmana, predsednika stalnega kongresnega odbora.

Kardinal-legat je v svojem govoru izvajal med drugim:

„Po važnih zborovanjih, študijah, razmišljanjih, po čudovitih dejanjih katoliškega bratstva, po vzvišenih verskih manifestacijah smo se združili v tej slovesni službi, da skupno izrazimo svoje najvišje spoštovanje neumrljivemu Kralju stoletju.“

Zatopimo se čisto do kraja v skrivnosti te kraljeve maše, ki je središče našega bogoslužja in večna skrivnost naše vere. Obred maše na praznik Kristusa Kralja je pretresljiv izraz vere obeh zavez v nesmrtno gospodstvo Božjega Sina.

Kraljestvo Kristusovo je torej kraljestvo resnice, regnum veritatis. Kristus je umrl za resnico svojega vladanja in ta resnica naj nas osvobodi.

Ta resnica je ustava Kristusovega kraljestva. Kaj so vse začeli proti tej resnici! V naših dneh je boj za Kristusovo resnico dobil skoraj obseg apokaliptičnega boja za misel, za duha in za vest človeštva.

Stare in nove zmote se družijo v protikrščanskih vrstah, pomešane med pripadnike umirajočih protiverskih nauk in med zagrizene preroke nove brezbožne norosti. Proti Kristusovemu nauku so izpod stoletnega pepela izkopali poganstvo, ki nima več moči za življenje, ustvarili so grozo strahotnega brezboštva in so tu in tam proti evangeliju postavili v boj vsa sredstva propagande in svojevoljnosti, s katero razpolaga država.

Današnji praznik je praznik razodetja resnice, praznik junakov in branilcev te resnice. Ta slovesni obred ni v očeh sveta nič drugega, kakor liturgični izraz Kristusove resnice. Vera, ki jo bomo zapeli, bo poletela nad vrhove Alp, ki nas obdajajo kot

odmev večnega izpovedovanja vere naših narodov. — Cerkev po svoji apostolski nalogi brani skozi stoletja pravice Kristusa do človeka in pravice človeka do Kristusa.

Cerkev ne bo odpovedala pri svojem poslanstvu navzlic vsemu ne. Pod vodstvom velikih papežev razglasa in ne bo nehala razglasiti Kristusove resnice, na obratu zgodovine še bolj razločno in bolj pogumno kakor kadar koli. Delo sv. Duha v Cerkvi postaja nekam vidnejše. Vpliv svete stolice raste in ugled sv. očeta je vedno pomembnejši. Mi vsi smo zdaj priče, kako se utrjuje kraljestvo Kristusovo v novih življenjskih oblikah in naša doba postaja zarja ene najrodovitnejših verskih obnovitev, s katerimi se more ponašati zgodovina Cerkve.

Današnji praznik je tudi praznik Cerkve, skupen praznik hierarhije in laikov. Verujemo, da ne bo nič ločilo Cerkve od Kristusa, niti Kristusa od Cerkve. Verujemo, da Cerkev navzlic težavam in zatiranju ne bo izgubila možnosti za oznanjanje krščanske resnice in da plaz časov ne bo požrl te skupine, ki se je posvetila Kristusu kot svojemu Bogu in svojemu kralju. Cerkev, ki ni taborišče verskega zanikanja in načelnih kompromisov, ki se bori proti malikovanju stvari in oboževanju krvi, ki brani človečnost proti suženjskemu češčenju človeka, narodnosti, države, bo močna po podpori sv. Duha in po življenju po mistični moči Odrašenikovi ne bo umrla, marveč bo sredi bojev konec koncev posvetovljeni svet spet spravila v vojsko večnega in vesoljnega kraljestva Kristusovega.

Bogoslovje Kristusovega kraljestva se spoprijema z naukom, ki je s človeškimi pravicami nadomestilo božjo pravico, zlasti v družabnem življenju.

Zaradi tega nauka družbe, narodi in države ne priznavajo vsemogočnega Boga, ga ne časte več, ne spoštujejo njegove postave in kupčujejo s poslanstvom in pravicami njegove Cerkve. Po zapletenem razvoju poldrugega stoletja je ta nauk med drugimi nesrečnimi sistemi rodil tudi sektarski zahodnjaški laicizem, brezbožni vzhodni komunizem ter sodobno novo poganstvo.

Bogoslovje službe božje Kristusa Kralja pa nas spominja nauka Cerkve, da dolžnost pokorščine Kristusu in dolžnost dajati Mu javno češčenje, ni samo zadeva posameznikov, marveč tudi zadeva oblasti in vlad. Kraljevsko dostojanstvo Kristusovo zahteva, da se mora vsa država navdihovati z božjimi zapovedmi in s krščanskimi načeli v svojem vladanju, v svojem sodstvu in v vzgoji mladine... Treba je končati s poraznim načelom, da bodi država brez vsakega verskega značaja. Ta verska zmota se mora umakniti načelu, da mora krščanska država priznati vsemogočno oblast Stvarnikovo, časti Boga z javnim bogoslužjem, se navdihovati po njegovem večnem zakonu in spoštovati poslanstvo Cerkve.

Poslanstvo našega veka, morda najvišje poslanstvo je v tem, da pokristjanimo socialni nauk in socialno delo ter politiko, ki jih vse teži brezboštvo in omadežuje izvajanje protiverskih revolucionarnih načel.

Kardinal legat je svoj govor končal v slovensčini in ob koncu še enkrat poudaril velika načela kongresa ter zaključil:

„Končujem z veličastnimi besedami, s katerimi je Pij XI. tako vzvišeno razložil temeljno misel službe božje v čast Kristusu Kralju: naj da Bog, da bi duše, ki so ločene od njega, za svoje rešenje hrepenele po Kristusovem jarmu, polnem sladkosti in da bi sprejele njegovo oblast. Naj da Bog, da bi mi vsi, ki smo po njegovi ljubeči odločitvi njegovi sorodniki, nosili svoj jarem ne z nejevoljnim srcem, marveč z dobro voljo, z ljubeznijo in z željo, da bi postali svetniki.“

Ko bomo svoje življenje tako prilagodili postavam kraljestva, naj bi bili rodoviti v dobrih delih in naj bi kot dobri in zvesti služabniki Kristusovi postali v večnem kraljestvu udeleženci Njegove večne sreče in njegove slave. — Amen.“

Kongres Kristusa Kralja se je končal. Iz skromnih početkov je narastel v najbolj mogočno mednarodno prireditve te vrste. Zahvala gre slovenskemu narodu, ki je s hudimi žrtvami hotel doprinesti svoje za veliko idejo kraljestva miru. Storil je to rad v najglobljem prepričanju, da mu bo Bog povrnil ta izraz ljubezni in zvestobe. Povrnili s tem, da ga ohrani.

Zgodovina kočevskega premogokopa in njega problem

Leta 1835 sta brata Ranzinger z Dunaja ustanovila na poti med Jelenovim žlebom in vasjo Grčarice tvornico za izdelovanje steklenih izdelkov. Ker se zaradi oddaljenosti ni izplačevalo obratovanje, sta po komaj 20 letih prenesla tvornico iz prejšnjega mesta, ki se še danes imenuje Glažuta, v okolico Kočevja in sicer sta postavila tvornico nekoliko severneje od današnjih objektov premogokopa. Steklarna se je postavila v Kočevju leta 1856, toda je prenehala z obratom — vkljub štajerskim mojstrom — že leta 1888. Okoli 200 oseb se je preživljalo pri obratu te steklarne. Kmalu je postala cela tvornica razvalina in tudi stanovanjske hiše so vedno bolj razpadale.

Leta 1892. je Trboveljska premogokopna družba kupila od bratov Ranzinger premogonosno ozemlje, takoj napravila tudi opekarno in apnenico ter z začetnim kapitalom od 180.000 goldinarjev začela graditi obratne objekte kot: kurilnico za tri parne kotle, dve strojnici, centralno delavnico (s štirimi kovaškimi ognji, z mizarskim oddelkom, s cirkularno žago, z vrtajočim in reznim strojem, z motorjem in električnim generatorjem za razsvetljavo i. dr.), separacijski prostor za premog, kjer se šest voz premoga v eni uri lahko oddeli, shrambo za 30 voz premoga, opremljen prostor za nakladanje 12 voz, posebno železnico za dviganje premoga, drugo poševno progo za mešani dvig, trotirno obratno železnico v dolžini 450 m. Istotako je bila že leta 1892. v sirovem stanju gotova centralna kotlarna in strojnica, z zidavo strojnico pa se je pričelo. Vsi objekti so se gradili južno od nekdanje steklarne. Leta 1893. se je pričelo z začetnimi deli za izkop premoga. Pričelo se je na južni strani v treh poljih po 7 m višine in 10 m dolžine. Pričelo se je z odkopom od visečih k ležečim plastem. Razstreljevalo se je mnogo in to z električnim užiganjem. Da ne bi bilo na dnevnem kopu plazov, se je napravljala skrbno drenaža na visečem terenu. Izkop se je spočetka odvijal v dolinico, obrnjeno proti kočevskemu predmestju „Gnadendorf“. Pozneje pa so se polnili izkopi v jami z izkopano ilovico, na to pa se je ista odvijala na severno stran premogokopa in se je tam napravil umetni hrib s trigonometrijsko koto.

Voda se je izpeljala v podzemski tok potoka, ki teče skozi Željnske jame in se nato pri že razpadlem mlinu v naslednji kraški vrtači izgublja.

Ob otvoritvi premogokopa so se delavci lahko naselili v stavbah, kjer so prej stanovali steklarji. Prostora je bilo za 35 družinskih sta-

novanj ter za 200 samskih. Naslednje leto se je zgradilo toliko novih hiš, da je bilo prostora za 1000 ljudi. Ob začetku pa je delalo samo 150 delavcev, ki so bili večji del iz sosednjih vasi (Šaljke vasi in Želju), nekaj pa je bilo tudi Novomeščanov.

Trboveljska premogokopna družba si je z nakupom pridobila 827.200 kvadratnih metrov premogovne površine. Strokovna izvedenca višji rudarski svetnik Seeland in inspektor Karner sta komisijsko ugotovila leta 1892., da je premoga v zemlji 16,544.000 kubičnih metrov in sta vzela kot povprečno debelino premogovih plasti 2 m. Če se vzame, da se dobi iz kubičnega metra 10 meterskih stotov, je bilo v začetku 165,440.000 meterskih stotov premoga. Računalo se je, da se bo letno izkopalo dva milijona meterskih stotov premoga in tako bi bilo dela za 82,7 let.

Istega leta v septembru se je pogodila družba tudi s posestniki zemljišč in samo pri parih je bilo potrebno uvesti razlastitveno postopanje.

Tako je bilo pri ustanovitvi.

Istega leta, to je 1893 je prvič dne 27. septembra peljala lokomotiva iz Ljubljane 13 salonskih voz z gosti v Kočevje. Dograditev te železnice je bila velike važnosti za kočevski premogokop. Že v februarju mesecu istega leta je namreč bil podpisan ugovor med TPD in trgovinskim ministrstvom ter upravo državnih železnic in akcijsko družbo — Dolenjske železnice —, da ista jemlje za dobo 90 let, kolikor traja pač dovoljenje koncesije, iz kočevskega premogokopa 100.000 ton ton premoga letno, ki jih mora TPD dobavljati po svoji nabavni ceni. Ta popust pa je prišel v dobro železniški upravi kot podpora za družbo dolenjskih železnic. Računalo se je na dobiček 250.000 goldinarjev. Začetkom se je pošiljalo nad 40 železniških voz premoga dnevno. Povdariti pa moramo pri tej priliki, da se je v naših krajih pričel šele železniški promet, o avtomobilih pa ni bilo niti govora! Istotako je bila ob Kolpi državna meja in sicer ni bilo toliko premogokopov odprtih.

Otvoritve premogokopa je bila torej važna za železnico, ki se je obvezala za dobo 90 let jemati kočevski premog.

Istega leta dne 1. oktobra je prenehala tudi topilnica in livarna g. Anersperga na Dvoru, ki je zaposlovala ca. 300 delavcev. Tako je bila otvoritev kočevskega premogokopa zopet neko nadomestilo za zaposlitev teh delavcev. 28. junija 1893. l. so pa tudi pokopali ustanovitelja glažute g. Ranzingerja Jožefa. Premogokop se je

severozahodu vleče tak prelom. Ob istem se vleče Dobrepolje. Vzporedno s tem gre drugi ob kočevskem Friderikovem gozdu, od soteske reke Kulpe do Rakitnice in se nadaljuje ob Veliki gori. S tem vzporedno se vleče tretji od Kočevske reke preko Gotenice na Grčarice. Zopet drugi od Velikih Lašč preko Turjaka na Pijavo gorico, vzporedno s tem prelomom gre drugi od Ponikev preko Lipljena. Imamo pa tudi take, ki gredo pravokotno na te prelome. Vsakdo se bo vprašal, zakaj pa vendar se govori o prelomih, ko pa je ja naslov o vodnih razmerah. V apneniške mase so po večini vložene tu debelejšje, tam tanjše vodonepropustne plasti. Ako imamo vododržne plasti samo v osnovi, je stvar enostavna. Drugače pa je, če so gorotvorne sile nepropustne plasti, vložene med apnenec, premaknile ali nagnile ali nagubale. Zaradi teh prelomov ni vedno lahko dognati lego tem vododržnim plastem in tako tudi dognati vodni pas, oziroma njegovo višino. Na Krasu se ne more računati z enotno gladino vode v zemlji, saj je ista ponekod višje, ker prevladuje n. pr. bolj lapornat svet ali dolomit, kjer so se podzemski vodni tokovi slabše razvili. Vodo ji lahko določi nepropustna plast v sosedstvu, ki je lahko z dvignjeno vodno gladino. Kraški pojavi ob Cerkniskem jezeru so razviti v višini 550 m nad morsk gladino, na Blokah imamo enake pojave v višini okroglo 750 m. Sledi, da je na Bloški planoti ne globoko pod površino nepropustna plast, ki povzroča, da je kraška plast postala v tej višini in ni šla globoče. Vendar moram še enkrat povdariti, da na Krasu ne more biti govora o pravi

razvijal, obratne naprave izpopolnjevale in število delavstva je raslo. Ravnatelj je bil do konca Avstrije rudarski svetnik ing. Stöckel. V svetovni vojni je še celo obratoval premogokop, ker je bil blizu fronte in je sicer bilo za vsako kurivo težko. Število delavstva je narastlo nad tisoč, inženirjev je bilo več in tudi uradniško osebje se je pomnožilo. Enako pa je postal premogokop največji plačnik občinskih doklad in občina kočevska se je naenkrat opomogla. Gradila je novo osnovno šolo, rudniško pa opustila.

Po svetovni vojni so nastale nove razmere

Nove državne meje so odprle pot v nove pokrajine. Vsi obrati so se morali oživetiti v nove razmere. Kupci za premog in njega odjemalci so čez noč postali drugi faktorji. Pa tudi priljubljeni položaj Kočevja se je čez noč izpremenil v enakšnega. Vendar premogovna industrija na jugu še ni bila v polnem obratu in tako je tudi kočevski premogokop še po vojni cvetel. Vodil ga je rudarski strokovnjak ing. Vitold Biskupski, sedanjí ravnatelj premogokopa Trbovlje. Tja do leta 1930 je delalo še na stotine delavcev. Dnevni kop je bil v polnem obratu, stroji so odkopavali jalovino in vlaki so jo odvažali na posebno mesto, tako pa tudi odkrivali vrhne tri sloje premoga in omogočali hitrejšo produkcijo premoga.

Jamski kop šestih slojev boljšega premoga so opustili, dasiravno so delali tudi v jami. V tem času se je pričela doba elektrifikacij in naprav daljnovodov ter odprava lokalnih elektraren. V to svrhu je TPD zgradila veliko kalorično centralo in montirala velike generatorje za izmenični tok ter hotela elektrificirati kočevsko dolino.

Mestna kočevska elektrarna je bila že slaba in TPD se je pogajala za oddajo električnega toka mestu. Ponudba je bila dana. V tem času je banovina prevzela velenjski premogokop, kjer je že leta 1927 rudniška uprava gradila veliko kalorično in električno centralo ter že na Štajerskem gradila daljnovode. Vmes so prišle Kranjske deželne elektrarne, ki so imele že v Žirovnici svojo centralo, prevzele tudi velenjsko in pričele z elektrifikacijo banovine. Gotovo koristni in velik načrt, toda nasproten kočevskemu TPD načrtu! 8. julija 1932 je imenovana občinska uprava, ki ji je stal na čelu dvorni svetnik Kostanjevec Maks z enim glasom večine, ki ga je dal sam župan, odklonila ponudbo TPD za elektrifikacijo, ki je bila za 10% ugodnejša od kranjskih deželnih elektraren, kakor to dokazuje univ. prof. dr. Vidmar iz Ljubljane v Gottscheer Zeitung od 1. septembra 1931. leta. Nato je elektrificirala banovina, oziroma KK vso pokrajino od Ljubljane do Kočevja in gradi daljnevod že dalje

Fr. Uršič:

5

Vodne razmere na Kočevskem

V razvoju zemeljske skorje se da ugotoviti, da ista danes ne leži tako kot je ob času postanka. Večinoma so vse kamenine nastale z izločevanjem majhnih delcev iz vode, ki so se potem, ko je voda odšla, strdili v kame-nino in tvorijo danes apnenec, dolomit, lapor itd. To usedanje v plasteh se najlaže opazuje v malem bazarju ali jezeru, v katerega teče potok, ki v njega odlaga material. Če je površina tega jezera velika, so v sredini plasti čisto vodoravne. Torej vodoravna lega plasti je prvotna. Če iste ne leže vodoravno, je znak, da niso več v oni legi, v kateri so nastale. Plasti se lahko dvigajo, padajo ali pa stoje celo navpično. Biti je morala posebna sila, ki je te plasti dvignila, oziroma spustila. V malem se to vidi pri usadih in plazovih. Na Krasu seveda ima celo gorsko sleme plasti nagnjene največkrat pravokotno na dinarsko smer. Bile so posebne gorotvorne sile, ki so dvignile iz prvotne lege te plasti, jih zvale in so na ta način nastale podolžne doline ali pa gorski hrbti, jih v gotovi črti prelomile in so se zaradi tega ene spustile, druge pa lahko dvignile. Črto, ob kateri se je to izvršilo, imenujemo prelomnico, sicer pa prelom. Ti prelomi so ponekod zelo majhni, drugi zopet dolgi tudi do par tisoč kilometrov. Dolenjski Kras ima take večje prelome. Ob Kočevski in Ribniški Mali gori se proti

talni vodi v tem smislu kot v prodnem zemljišču. Tok je pač v ločenih votlinah in votlin-skih rojih. Na primer: Za Rakitnico sem že omenil, da se kot Šica izliva pri Dvoru v Krko. Ponor iste leži 492 m nad morjem, izliv Šice pa 185 m nad morjem. Ista s svojim tokom pada v gladinah zaradi različno globoko ležečih vododržnih plasti. Na isti črti med Dvorom in Rakitnico vasjo leži vas Polom v večji kraški dolini v višini 375 m nad morjem. Za časa poplave je pričela ljudem prihajati voda iz tal v hleve in v hiše ter jim dvigala pod v hišah. Prebivalci tega še ne pomnijo, saj trpe sicer veliko pomanjkanje na vodi in povodnji še dobro ne poznajo. Vendar zadnjič bi jih voda, najbolj verjetno Rakitnica, kmalu zalila, ker se je na svojem nižjem vodnem horizontu zaradi vododržne plasti dvignila iz zemlje in hotela prikazati Polomčanom zakon o občujočih posodah. Ta vododržna plast zaradi dinarskega preloma ob Mali gori leži niže kot pa na Ribniškem polju. Drugi slučaj je še bolj zanimiv iz doline reke Kulpe. Pri vasi Fara so črni škri-lavci, ki sicer drže v vodoravni legi vodo. Tam pa vise in gredo pod gladino vode reke Kolpe. Kopalni so vodnjake, prišli sicer do vode, vendar vsa voda jim je ušla proti Kolpi. Betonirati so morali zato vodnjake. Ta primer je samo značilen za lego plasti, ne pa za kraški pojav.

Od lege vododržnih plasti, zaradi gorotvornih sil premaknjenih, je mnogo odvisno, kje sploh nastopa voda ali izviri in studenci, kje se drži talna voda in kje lahko in mora nastopiti poplava.

Dolge vasi. TPD pa je izvedla elektrifikacijo Šalke vasi, Željn in Klinje vasi ter dobavlja kočevskim tekstilnim tvornicam električni tok.

Od tega časa naprej je kočevski premogokop nazadoval. Število delavstva se je skrčilo nekaj nad sto, uradništvo se je tudi reduciralo, obrat vodi samo po en inženir. Za ravnateljem Biskupskijem je prišel za upravnika inž. Persoglio, ki pa je umrl, in na njegovem mestu je sedaj kot upravnik inž. Lipužič Matija.

Stroji iz dnevnega kopa so izginili in le tu pa tam se še vidi kakšen. Zaradi slabih naročil praznujejo rudarji kot že pred par leti, novih investicij se ne napravlja, samo staro vzdržuje in čaka na boljše čase.

Verjetno je, da so dobile železnice najmodernejše parne stroje in državna železniška uprava gleda na ja ekonomično izkoriščanje energije, zelo rada daje prednost drugemu premogu, ki naj bi bil boljši kot kočevski, dasiravno ga je treba včasih voziti celo iz bosanskih rudnikov ali pa srbskih, posebno iz Rtanja. Res, da je drugod ponekod tudi boljši premog, toda daleč je in prevoz tudi nekaj stane!

Prizadeti faktorji so morali misliti ob pravem času!

Če so odstopili komu dobrine, bi za to uslugo morali zahtevati protidobrine. Za koliko samo so padle občinske doklade z zmanjšanjem obrata na premogokopu. Koliko ljudi je manj zaposlenih na premogokopu kot jih je bilo! Pa še tisti, ki so zaposleni, praznujejo in medtem, če le morejo, opravljajo tudi druga dela drugod. Toda, tudi tega dela ni! Vsi pa, ki praznujejo, so slovenski element!

Vsi kličejo po rešitvi! Ta pa je lahko različna. Lahko je, da se obrat zveča in omogoči zopet redno življenje rudarjem ali pa se obrat ukine in vzdržuje samo prepotrebne naprave za bodočnost ali pa izpremeni lastništvo.

Govori se že, da se namerava podreti hiše v takozvani „Stari koloniji“, ker niso več higijenske ter delavske družine preseliti v boljša stanovanja.

V slučaju opustitve, oziroma skrčitve obrata, kam z rudarji, ki so si napravili svoje hišice na obronkih premogokopa? Ali ne bo to prebivalstvo v slučaju gospodarske krize v veliko breme občini? Misliti je treba na novo zaposlitev prebivalstva!

Sicer pa akcijska družba — Dolenjske železnice — še eksistira, tudi delničarjev je še mnogo po deželi in v zadnjem času so se iste delnice celo iskale od privatnika in celo od nekega ljubljanskega denarnega zavoda. Zakaj se ne vztraja na pogodbi od leta 1893, glasom katere mora družba jemati od kočevskega premo-

gokopa 100.000 ton premoga letno. Zakaj ne stopijo delničarji DŽ enkrat skupaj in v interesu kočevskega premogokopa ne ponove te zahteve na merodajnih mestih, soppodpisnikih oziroma naslednikih iste pogodbe. Ali je morda vse to že ničevno?! Res je v upravo prevzela država kočevsko železnico, ali družba ima še svoje pravice, ki naj jih uveljavlja! Če družega ne, vsaj malo jasnosti hočemo v tej smeri in stvari!

Da se premogokop dvigne, pomaga rudarjem in mestu Kočevju samemu iz tolikih nesrečnih gospodarskih polomov, naj se na merodajnih mestih izposluje zgradbo že uzakonjene železniške proge Kočevje—Vrbovsko. Ta bi stala po računu iz leta 1928 — 284 milijonov dinarjev, pa bi se sedaj dala zgraditi za 213 milijonov dinarjev.

To je stara zahteva kočevskih Slovencev! To pa je bila do nedavna še tudi zahteva cele Slovenije, vsaj zapadne, ki ji ne da državna meja, da bi se vozili preko Sv. Petra na Sušak. S tem bi bil rešen kočevski narodni problem, rešena bi bila tudi usoda kočevskega premogokopa. Dobil bi večji eksploacijski radij v ozemlju, kjer ni premogokopov. Črnomeljki nas pač ne moti! To pa je tudi podvig za kočevsko tekstilno industrijo in za večji promet na lesnem trgu. U.

Zunanji pregled

Položaj na evropskem ozemlju se ni spremenil. Napetost zaradi Gdanska je nekoliko olajšana. Pogajanja z Rusijo se ne premaknejo z mrtve točke in tudi angleška pripravljenost, da se pričnejo razgovori med generalnimi štabi, ni pripomogla do sporazuma, ki ga francoski in angleški tisk napovedujeta za skoraj. Na Balkanu je potoval romunski kralj v Turčijo in v Grčijo, z namenom verjetno, da se pritegne Bolgarija v sklop Balkanske zveze. Bolgarska zahteva je Dobrudža! Ni še jasno, ali je Romunija na tako žrtev pripravljena. Angleži, Francozi, Nemci in Italijani se pripravljajo na velike vojaške vaje, ki naj bi preštele oboroženo silo kakor tudi tehnično udarnost armad.

V Španiji je bila zopet senzacija. V Francovem taboru je prišlo do hudih trenj med dvema strujama, ki sta bili edini, dokler je trajala borba proti boljševizmu. Ena struja je Falanga, ki jo vodijo civilisti, ki se bojev niso udeleževali, v drugi skupini so aktivni generali in drugi, ki so se borili za obnovo Španije.

Na Daljnem vzhodu je Anglija nepričakovano klonila, sprejela japonske zahteve, priznala japonsko oblast na zasedenem Kitajskem in ob-

ljubila, da ne bo ničesar storila, da bi Japonce ovirala pri delu na Kitajskem. Morda je bil to pritisk na Rusijo. Zedinjene države Severne Amerike so sedaj odpovedale trgovinsko pogodbo z Japonsko. Gre morda tudi tu za dogovorjeno igro?

Poročajo

Stara cerkev. Kranjske deželne elektrarne so elektrificirale že našo vas. Zagorela je električna luč. Kakšno veselje je bilo v vasi! Za elektrifikacijo občine Kočevje-okolica in sicer posebno za elektrifikacijo vasi Dolga vas in Livold se je mnogo trudil g. F. Zdravič iz Dolge vasi. Že leta 1930. se je pogajal s TPD, vendar ni vedlo do uspeha. Govori se, da je stala elektrifikacija obeh vasi 340.000 din. Občina Kočevje-okolica je najela posojilo pri Hranilnici dravske banovine v višini 140.000 din po 6%, ostanek pa je kreditiralo podjetje KK v višini 200.000 din, ki se je porabil za mrežno napravo in transformator, ki je zgrajen v bližini Zdravičeve gostilne nad mostom. Za to amortizacijsko investicijo bo pa nekaj časa podjetje pobiralo višjo tokovino. V Dolgi vasi so po hišah že vpeljane svetilke, čaka se samo še na glavni priključek. V nekaj dnevih bo tudi tu električna luč!

Dolenja vas. Te dni se je mudila komisija kr. banske uprave, ki je ugotavljala potrebo nadaljevanja regulacijskih del na poplavnem ozemlju. Za to delo je določenih 20.000 din.

Del banovinske ceste, ki obsega višji klanec pred Dolenjo vasjo in vodi v Rakitnico, se je prelozil. Nova proga bo tekla za gričem in bo vezala banovinsko cesto z državno. Pred zimo bo vse delo izvršeno. Voznikom, ki prevažajo les iz gozdov Velike gore, bo zelo olajšana vožnja, ker bo cesta širša in brez vsakega klanca.

Mozelj. Delo pri zgradbi Prosvetnega doma hitro napreduje. Delavci, tesarji in mizarji, vsi dokončujejo svoja dela. Z veseljem se dokončuje nova celica naše prosvetne slovenske postojanke. Nato pa se bo pričelo združeno s povečanim prosvetnim delom.

Briga. K tragični smrti našega pokojnega šolskega upravitelja Mehore Silve poroča ljubljanski Slovenec še: 17. julija okrog 17. ure je šel tragično umrl g. Mehora v vodo plavat in je vzel s seboj osemletnega bratca svoje zaročenke. V družbi je bila še sestra zaročenke in nek njegov prijatelj. Nenadoma so vsi, ki so stali na bregu, zaslišali klice na pomoč in takoj se je pogal v vodo Mehori prijatelj, da bi rešil dečka, ker bi se g. Mehora kot izvrsten

Potovanje v Rim

Dne 24. maja smo imeli skupno sv. mašo v cerkvi sv. Petra. Maševal je ljublj. škof g. dr. Gr. Rožman. Po sv. maši je bila slovesna avdijenca pri sv. očetu.

Mimo več stražnikov papeževe garde smo po mnogih stopnicah in dolgih hodnikih prišli v velikansko dvorano, kjer smo čakali papeža. Bili smo vsi v črnih oblekah in ženske pokrite. Kmalu so ga prinesli na visokem stolu v sijajnem spremstvu različno oblečenih gardistov. Nepoklicno veselje, vzklikanje in mahanje je zavladalo med nami. Prijazno odzdravljajoč in blagoslovljajoč je dospel v osrednje dvorane. Pozdravil nas je slovensko: „Moji dragi Slovenci“, ... Nadaljeval je v italijanščini. Govoril je zelo iskreno in se prav pohvalno izrazil glede verskega in moralnega življenja našega naroda. Povdarjal je zlasti važnost družine in prave verske vzgoje otrok doma. Po govoru smo mu navdušeno vzklikali in ga obkročili.

Prijazno je ponudil roko vsakemu, ki je bil v bližini. Med lepim in navdušenim petjem naših ljubkih slovenskih Marijinih in narodnih pesmic je odšel iz dvorane. Potem smo se vsi Slovenci slikali pred cerkvijo sv. Petra. Nad vse ganljiv sprejem pri sv. očetu nam bo ostal trajno v spominu.

Po kosilu smo se z avtobusi peljali ogledovat Rim. Ogledali smo si Mussolinijev trg „Foro Mussolini“. To je cela vrsta športnih naprav in stadionov, ki jih krasijo velikanski marmornati kipi in vodometi. Vse panoge

športa imajo tu svoje igralne prostore. Samo en stadion je okrašen s 60 velikanskimi kipi športnikov iz kararskega marmorja. Tla krasijo iz mozaikov sestavljene slike, iz katerih diha fašistični duh. Na sredi stoji Mussoliniju na čast 27 m visok obelisk, ki je iz enega samega kosa kararskega marmorja. Videli smo tudi velikansko kopalnišče, ki je res izredno lepo. Vse te naprave nam jasno kažejo, koliko važnost polaga Italija na telesno vzgojo naroda v fašističnem duhu.

Od tu smo se peljali preko reke Tibere po milvijskem mostu, pri katerem je Konstantin, rim. cesar premagal poganskega Maksencija. Tu je zagledal ono prikazen na nebu: „V tem znamenju boš zmagal“. Mimo Akademije znanosti in lepih umetnosti, zoološkega vrta, mimo cele vrste krasnih parkov in vrtnih nasadov ter trga Monte Princio, smo se po ostrih serpentinah pripeljali na ljudski trg Piazza del Popolo, ki ga krasijo parki z nasadi pinij, palm in krasnega cvetja. Od tu je diven pogled na Rim in okolico. Krasno se vidi: kupola sv. Petra, Angelski grad, Kvirinal, grobnica cesarja Avgusta, Beneški spomenik, egipt. obelisk star 3400 let in drugo. Blizu Ljudskega trga pri cerkvi sv. Hijeronima, ki je svetišče jugoslovanskih katoličanov, smo se ustavili. Poleg je velika moderna stavba — sv. Hijeronima, kjer prebivajo mladi hrvaški duhovniki, ki tukaj nadaljujejo svoj študij. Sprejel nas je ravnatelj zavoda msgr. D. Madjerac s pristrčnim pozdravnim nagovorom. Zelo je bil vesel nas Slovencev. Z ginjenostjo je poslušal naše ljubke Mar. pesmice, ki smo jih v cerkvi zapeli.

Mimo mogočne sodne palače in Angelskega gradu smo se po „Cesti sprave“ vrnili na trg sv. Petra. Veličasten prostor trga obkroža 284 stebrov po 20 m visokih. Na stebrišču je 162 velikih svetniških kipov. Sredi trga se dviga med dvema vodometoma 4000 let stari obelisk, ki je stal že za časa Mojzesa pred poganskim svetiščem v egipt. mestu Heliopolis. Danes ima na vrhu križ, kar znači zmago križa nad poganskim svetom. Po širokih stopnicah smo prišli v predvor bazilike, ki je že sam velika cerkev. V baziliko vodi pet ogromnih vrat; zadnja na desni so sveta vrata. Cerkev se na prvi pogled ne zdi tako velika kakor je. Ogromne razsežnosti v pravilnem razmerju nas optično varajo. Cerkev je dolga 186 m; do 70.000 ljudi gre lahko v njo. Pod ogromno 117 m visoko kupolo stoji mogočen oltar z baldahinom, ki je 24 m visok in je nad grobom sv. Petra. Pred oltarjem je marmornata ograja, na kateri gori vedno na pozlačenih umetniško izdelanih nekakih svečnikih 89 luči. Na grobu sv. Petra smo zmolili apostolsko vero in prosili za milost žive vere slovenskemu narodu. Ogleдали smo si znamenitosti bazilike. Občudovali kipe in slike iz mozaikov, oltarje in drugo. Človek ne more povedati in opisati vso krasoto in umetnino, ki jo tu vidi. Obiskali smo tudi kripto, to je kapelico pod cerkvijo, kjer je grob sv. Petra in grobovi zadnjih papežev. Povzpeli smo se tudi v mogočno kupolo. Pogled v notranjščino cerkve z vrha je zaradi globine kar strašan, razgled na Rim in okolico pa je nekaj edinstvenega. Nekaj bolj subih nas je šlo z vrha kupole po ozkih železnih lestvicah v jabolko. V jabolku je prostora za 7 oseb.

plavač lahko po njegovem mnenju sam rešil. Po velikem trudu je Mehori prijatelj z dečkom priplaval zelo blizu brega. Policijski stražnik, ki je bil v bližini, je iz brega podal roko dečku in Mehorinemu prijatelju in ju izvlekel na suho. Oba sta bila pri popolni zavesti, le skrajno izmučena. G. Silvo Mehori pa je priskočil na pomoč neki učitelj, toda ker je bil sam, je bila pomoč brezuspešna. Tem bolj tragičen je ta slučaj, ker je nesrečni Silvo preminul pred očmi mnogih kopalcev, od katerih se ni nihče upal skočiti v nevarno vodo na pomoč. Po nekaj dneh so našli njegovo truplo in ga v Ljubljani ob udeležbi njegovih prijateljev in znancev pokopali. Tudi iz Kočevske so mu prinesli za njegov grob kot zadnji pozdrav zemljo.

Novice

Občina je postavila ob državni cesti na zgornjem in spodnjem trgu avtomobilske znake. Znaki kažejo: kje je postajanje dovoljeno in kje ni ter da more voznja med hišo dr. Sajovica in gradom biti skrajno previdna. Sicer bi bilo treba paziti tudi na avtomobile, ki včasih brezobzirno drve po trgu, dvigajo ogromen prah, napravljajo ravno v mestu izpuh, da se dviga s prahom še črni dim v zrak. Tako napravljajo poleti meščanom ozračje nehygiensko.

Tuji letoviščarji so se pojavili v mestu v večjem številu. So iz bivše Avstrije in tudi iz prave Nemčije. Človek bo v Kočevju lahko slišal že kmalu vse nemške dialekte. Tu vidite Tirolko s posebnim klobukom, tam zabavnega Dunajčana, tam zopet ošabnega Prusa. Zadržujejo se v mestu nekaj dni, nato pa potujejo na morje. V Kočevje pa pridejo drugi. Stanujejo tudi privatno. Vse jim zelo dopade.

Podmladek Rdečega križa ljudske šole iz Rume letuje v kočevski vasi Rajndol. Pod vodstvom učitelja letuje 42 otrok sremskih Nemcev, ki se dobro počutijo, samo za hrano tožijo, da nimajo tako kot doli v bogatem Sremu. V ta kraj jih je napotil neki kočevski učitelj, ki službuje doli. — Kje pa ste vi Ljubljančani, da vas ni nič v kočevske kraje, da bi se pokazalo slovensko lice?!

Zadnji sejem v Kočevju dne 25. julija ni bil bog ve kaj. Živinjskega sejma sploh ni bilo, ker po okraju še vedno razsaja slinavka in parkljevka in je veliko živinskih dvorcev okuženih. Strogo razkuževanje hlevov po prenočevanju tuje živine je nujno potrebno in predpisano! — Na sejmu samem pa smo videli vedno naše stare znance. Okoli cerkve so razstavili svojo lončeno robo dolenjevaški lončarji, malo naprej pa kot običajno kovači. Vedno nas obišče s svojimi izdelki g. Lovšin, kovaški mojster iz Rakitnice.

Zdravstveni tečaji po kočevskem okraju. Higijenski zavod v Ljubljani prireja zdravstvene tečaje po okraju pričeni na eni strani v Dolenji vasi in v Banja loki na drugi strani naenkrat. Od tu se razvije tečaj po drugih občinah. S tečajem je združena razstava zdravstvenih pripomočkov in predavanja s slikami, kar pouk zelo poživljuje in ponazori. Predavanja so namenjena predvsem pouku za nego otrok, to je za matere in dekleta in za spoznavanje nalezljivih bolezni, kar se predava splošno vsem. Ljudstvo se za vso prireditev zelo zanima. Znamenje, da bo to hvalevredno prizadevanje higijenskega zavoda obrodilo uspehe.

Nj. Vel. Kraljica Marija je 27. julija dopotovala v Slovenijo, kjer se že nahaja Nj. Vel. Kralj Peter II. Kakor smo pred nekaj dnevi z velikim veseljem pozdravili kralja Petra, tako tudi sedaj pozdravljamo njegovo vzvišeno mater, ki jo spoštujemo in ljubi sleherno slovensko srce.

Knez namestnik odlikovan z redom hlačne podveze. 19. julija je odlikoval angleški kralj Jurij VI. kneza namestnika Pavla v Buckinghamski palači z redom hlačne podveze. To je najvišji in najstarejši red na angleškem dvoru. Ustanovljen je bil v 14. stoletju in je posvečen sv. Juriju. Prvotno je nosilo red samo 25 angleških plemičev, razen angleškega kralja. Zdaj pa se red podeljuje tudi izjemoma tujim vladarjem. Na čast knezu namestniku in kneginji Olgi je bil v palači prirejema časten sprejem. Navzočih je bilo okoli 1000 povabljenih iz najvišjih angleških krogov.

700letnica minoritskega samostana v Ptujju je združena z vseslovenskim tretjeredniškim kongresom, ki se vrši dne 5., 6. in 7. avgusta.

Gasilski kongres. V dnevih od 13. do 15. avgusta t. l. bo v Ljubljani gasilski kongres. Kongresni odbor gasilske zajednice posluje v Ljubljani, Tyrševa cesta 29/II.

Prireditev mariborskega tedna se bo letos začela z velikim festivalom narodnih običajev in obredov. Prvi nastop bo v soboto 5. avgusta ob 8. zvečer, drugi pa 6. avgusta ob 10. dopoldne. Za prireditev je dovoljena četrtinska voznja.

Teniška tekma med Nemčijo in Jugoslavijo se je končala z zmago Jugoslavije. Rezultat je bil 3:2.

Nogometna tekma S. K. Kočevja proti S. K. Tomislava iz Vrbovskega se je končala z zmago domačega kluba. Rezultat je bil 6:4.

Razglednik

1200 rudarjev je bilo v smrtni nevarnosti v belgijskem rudniku Eysdanu, med katerimi so bili tudi Slovenci, pretila jim je strašna smrt v globini, ponekod tudi 800 m globoko. Po velikem trudu so bili vsi rudarji rešeni.

Na Češkem in Moravskem se stalno čujejo protinemške radijske postaje, ki oddajajo razna poročila ter hudo napadajo politiko nemškega narodnega socializma. Doslej so oblasti ugotovile le to, da dve radijski postaji delujeta v Nachodi in v Brnu, torej na severu in jugu protektorata. Nemške oblasti mrzlično iščejo protizakonite radijske postaje, ki so brzkone montirane na avtomobilih in se stalno selijo iz enega v drug kraj.

Tri vagoni soli so potrosili. Za časa kongresnih dni, ki so bili zelo vroči ter je v nedeljo bila najvišja temperatura v Zvezdi +34° C, je cestno nadzorstvo mestne občine ljubljanske poskrbelo, da se bile ceste redno škropljene, da se niso dvigali ob vetrovnem času oblaki prahu po ulicah. Ker je bila Tyrševa cesta glavna in dovodna prometna žila na Stadion, so morali poskrbeti, da bi bila cesta za dolgo časa obvarovana pred prahom. Redno in pogosto škropljenje bi močno oviralo ves promet po tej cesti. Avtomobili, ki so vozili do Stadion, bi pa tudi dvigali velikanski prah. Zato je cestno nadzorstvo uvedlo praktično razpršitev ceste. Od kraja, kjer ni Tyrševa cesta več tlakovana, pa tja do Stadion in še nekaj naprej so mestni delavci najprej cesto močno očistili in nato poskropili. Za tem pa so po cesti nasuli do tri vagoni soli. Sol se je raztopila in napravila mehko strnjeno skorjo. Bilo je videti, kakor da bi bila cesta asfaltirana. Vse dni ni bilo nikakega prahu.

Koliko je stalo zadnje človeško klanje? Vsak dan do 7000 ubitih. Napet mednarodni položaj spominja na one dneve pred izbruhom vojne v letu 1914. Vojni kričači, ki rožljajo s sabljo, naj bi malo preštudirali številke o zadnji svetovni vojni. Vojna je trajala štiri leta, tri mesece in deset dni. Pod orožjem je bilo ob zaključku vojne 30 milijonov ljudi, ki so se prostovoljno ali prisiljeno med seboj pobijali. Med vojno je bilo mobiliziranih 60 milijonov ljudi in odtrganih od svojih domov, ne morda zato, da bi izvršili tako koristno delo, bodisi duhovno ali telesno, temveč zato, da bi se med seboj pobijali. Po pravici je papež Benedikt XV. imenoval zadnjo vojno „človeka nevredno klanje“. Število mrtvih in pogrešanih je znašalo 11 milijonov. Potemtakem je v štirih letih in treh mesecih vsako minuto povprečno umrlo 4 do 5 ljudi, na dan pa 6 do 7000. Za lakoto je umrlo med vojno v državah, ki so se med seboj bojevale, 7 milijonov ljudi. Ranjenih je bilo 20 milijonov vojakov, med temi nekateri večkrat. Vojna je stala 186 milijard dolarjev. Škoda, ki je nastala zaradi zmanjšane produkcije, znaša 151 milijard. Skupno torej znašajo stroški za svetovno vojno 337 milijard dolarjev. Tako je stala usmrtitev vsakega človeka 15.565 dolarjev. Stvarna škoda na uničenih predmetih znaša okoli 30.000 milijard dolarjev. Za ta denar bi vsaki družini v Rusiji, Franciji, Angliji, Belgiji, Nemčiji, Avstriji, v Združenih državah, Kanadi in Avstraliji knpili lahko hišo v vrednosti okoli 200.000 din, katere notranja oprava bi bila vredna okoli 80.000 din in vrt okoli 40.000 din. Poleg tega bi ostala še velika vsota za dobrodelne in kulturne ustanove. Če človek pogleda malo te številke, mora postati navdušen zagovornik miru. Dolžnost vsakega kristjana je, da dela za mir in proti tistim, ki

šuvajo k vojni. Ravno ta mesec smo praznovali zopet obletnico dogodkov svetovne vojne iz leta 1914. Dne 23. julija je avstroogerski poslanik na srbskem dvoru, baron Giesel izročil ultimatum, na katerega je morala odgovoriti srbska vlada v 48 urah in sprejeti vse zahteve. 25. julija je bila odrejena popolna mobilizacija srbske vojske. Isti dan ob 5. uri 58 min. pop. je izročil pok. Pašić odgovor srbske vlade na ultimatum. Ob 6. uri 30 min. pop. je zapustil avstroogerski poslanik Belgrad. Od 9. uri zvečer je odredila Avstroogerska delno mobilizacijo svoje vojske ter je 28. julija ob 4. uri napovedala vojno kraljevini Srbiji. Po Savi se je peljal od otoka Ade Ciganlije čoln s tremi srbskimi vojniki na dan vojne napovedi in vojak c. k. avstroogerskega polka 68. von Reicher po imenu Fr. Petranji je ustrelil srbskega veslajočega vojaka, ki se zanj ve, da je pripadal 18. polku princea Djordja. Na zemunski strani je prvi padel od istega ogerskega polka vojak Andrej Toth. Nemško se smrt tudi zove Tod. Nomen est omen! To so bile prve žrtve v svetovni vojni!

Iz Rima poročajo, da obstoja načrt, da bo Italija po izpraznitvi vseh nemških ljudi na južnem Tirolskem naselila tam prebivalstvo iz gorskih okrajev Benetk in Piemonta.

V letu 1941 bodo Hrvati praznovali 1300-letni jubilej pokristjanjevanja hrvaškega naroda.

Tvrdba A. Levstek, Kočevje

sprejme takoj v ajenca poštenih staršev, ki ima veselje do učenja trgov. z mešanim blagom.

Javna dražba

vseh premičnin kakor pohištva, kuhinjskega orodja, jedilnega pribora, postelj in posteljnine, miz, stolov, omar, poljedelskega orodja in strojev itd. društva „Dijaški dom“ v Kočevju se vrši na petek dne 18. avgusta 1939 ob pol 9. uri dopoldne v Dijaškem domu na licu mesta.

Suhe gobe in druge poljske pridelke kupuje tvrdka

Sever & Komp

Ljubljana

Na prodaj

bo dne 9. avgusta 1939 ob 9. uri pri tukajšnjem sodišču v sobi štev. 3 parcela mesta Kočevja, ki leži med Kajfežovo žago in vrtom Marijinega doma v izmeri 2247 m². Stavbena parcela je cenjena na Din 33.705.

Najmanjši ponudek je Din 22.470, varščina Din 3371. Parcela leži na prometnem kraju, ob cesti na kolodvor ter pripravna za gradbo vile.

Nakup vagonskih pošiljk koruze, pšenice in moke ugodno izvrši tvrdka

Bregar & Krek

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 19.

Tvrdba dobavlja blago naravnost od proizvajalca. Vse informacije brezplačno.

Zveza lesnih domačih obrti

r. z. z. o. z.

trgovski oddelek v Sodražici

Prodaja na debelo in na drobno vse vrste lesnih izdelkov za gospodarstvo in gospodinjstvo kot tudi razne igrače.

Cenik na razpolago. Cene zmerne in solidne.